

vidt ikke blev indfriet, at det ikke udtrykkelig blev forelagt paa en Rigsdag, saa maa det dog erkjendes, at Forslaget alligevel blev saagodt som parlamentarisk behandlet; det blev nemlig behandlet i en Landbocommission, bestaaende af Medlemmer, som for Storstedelen havde Sæde paa den daværende Rigsforsamling. — Den daværende Indenrigsminister havde saaledes vel god Grund til at antage, at den Behandling og Modtagelse, som blev hans Forslag til Deel i en saaledes sammensat Commission, maatte afgive et Barsek om, hvorledes det for Fremtiden vilde gaae det. Men hvorledes blev hans Forslag modtaget? Blev det antaget af den nævnte Commission? Jeg troer, der var Ingen, som gik ind derpaa (So!). Der var ingen Majoritet, som kunde enes derom; det blev ikke antaget af bemeldte Commission. Om det var heldigt eller uheldigt, om det maaffee kunde have været viffeligere, om man paa det Tidspunkt havde kunnet enes om et saadant Mæglingsforslag som den daværende Indenrigsministers, skal jeg overlade til Andre' at bedømme — det vil maaffee Fremtiden nærmere lære —; men vist er det i hvert Fald, at Ingen med Billighed kan forlange, at Regjeringen, efter at den daværende Indenrigsministers Forslag var blevet saaledes modtaget som det blev, skulde gaae videre frem paa den Basis, thi det er dog vel formeget forlangt af Regjeringen, at den, efter at det Forslag, som det nærmest paagjældende Medlem af Ministeriet havde forelagt, var blevet forkastet, flux derpaa skulde fremkomme med et andet. Da det saaledes viste sig, at den Maade, hvorpaa det kyndigste og nærmest vedkommende Medlem af Ministeriet havde troet, at Opgaven kunde løses, ikke kunde vente at gaae igjennem, har Sagen siden den Tid for Regjeringens Vedkommende hvilet, og ikke alene hvilet, fordi Regjeringen havde fuldt op at gjøre med at varetage endnu mere paatrængende Anliggender, Anliggender, som angik Statens Bestaaen eller Ikke-Bestaaen, men hvilet ogsaa af den Grund, at Regjeringen ikke har kunnet skønne, at der siden den Tid har frembudt sig en Udvei, som virkelig kunde siges at være en Udvei for Sagens praktiske Ud-

førelse. Jeg troer ikke, at man, naar Indenrigsministerens Foredrag fra igaar læses med Nøilighed, vil kunne sige, at han har udtalt Andet end hvilke Regjeringens Anskuelser for Dieblirket ere. Indenrigsministeren har sagt, at Ministeriet holder fast paa den Bestemmelse i Grundloven, at der kun da kan finde Expropriation Sted, naar det almene Vel fordrer det; den første factiske Undersøgelse, som altsaa skal finde Sted, er, hvorvidt Almeenvellet virkelig fordrer det; derom maa man altsaa først have en Overbeviisning. Det er ikke nok, at man har den Overbeviisning, at Grundloven hjemler Ret til Afløsning, hvor Almeenvellet fordrer det, men man maa ogsaa have den Overbeviisning, at Almeenvellet i det givne Tilfælde og til det angivne Tidspunkt fordrer, at man skal skride frem paa den Maade, og det er netop den Overbeviisning, hvortil Regjeringen endnu ikke er kommen — og hvorfor er Regjeringen ikke kommen dertil? Fordi de kyndigste Mænd ikke have været i Stand til at forelægge et Forslag til Sagens Ordning, som forekom Regjeringen at være bedre end at overlade Sagen til dens frivillige Fremme. Men Indenrigsministeren har ikke udtalt og har ikke villet udtale, at Regjeringen for al Fremtid skulde ville lade denne Sag ude af sin Haand — det kan ingen Mand udtale, hverken i sit eget Navn eller paa andres Vegne, thi Ingen kan vide, hvorledes Forholdene kunde stille sig, og om det ikke var muligt at finde en Udvei, som i lige høi Grad kunde tilfredsstille alle de forskjellige Hensyn, som bør komme i Betragtning. Kan der findes et saadant Forslag, som stemmer med Grundlovens Bestemmelser, saa indseer jeg ikke, hvorfor nogen Regjering eller noget Medlem af Regjeringen skulde være imod at komme frem dermed. Den Henviisning, der her er skeet til at Sagen ved at gaae sin egen Gang skulde kunne hændrages i flere Menneskealder, kan jeg ikke ansee for rigtig, thi for det Første er det oplyst, at det ikke forholder sig saaledes, naar man sammenligner de Tal, som igaar bleve nævnte af Indenrigsministeren, med den samlede Talstørrelse, hvormed de bør sammenlignes, og dernæst maa man vel erindre, at det ikke gaaer frem med en Sag som